

Folyótól folyóig biciklizik
– Benedek Leila interjúja Villányi Lászlóval –

A Folyótól folyóig című új köteted legszembeűnőbb különlegessége, hogy minden vers ajánlva van valakinek. A magyar- és világirodalom klasszikusainak, kortársaidnak, de például képzőművészeknek is. Elmesélnéd mi ihlette ezt a kompozíciót?

Ha valaki kisvárosban él, akkor gyakorta találkozik ismerőssel. Bólintanak vagy integetnek egymás felé, beszédbe elegyednek, az egyik elmond a másiknak egy történetet, esetleg elpanaszolja bánatát, vagy elmeséli valamely különös élményét, s lehet egyoldalú találkozás, a másik nem sejti, hogy valaki tudatában felidéződik kamaszlányként, amikor még nem volt ráncos az arca, és elsőként nem hordott melltartót a városban. Ha barátról van szó, akkor a szavak mögé gondolhatók a korábbi beszélgetések. A szellem világában – olvasás, zenehallgatás, egy kiállításon való szemlélődés közben – is megtörténnek a találkozások, a szellemi találkozások, ráadásul ott eltűnik száz vagy ötszáz év, teljes valómban érezhetem magamat Kosztolányi vagy Li Taj-po mellett, elindulhat a velük való párbeszéd. A kötet verseit az ilyen találkozások inspirálták, egy szó, egy mondat, egy hasonló élethelyzet, valamilyen közös pont. Mindez abban a néhány évben, míg megíródott a könyv. Szó sincs tehát valamiféle tisztelgésről, hódolatról az elődök, vagy gesztusokról a barátok felé. Az ajánlások a tisztesség kedvéért a szellemi együttlétet jelzik.

Ezek a versek róluk, nekik vagy mindig kettőtökről szólnak?

Reményeim szerint az élet fontos dolgairól szólnak, amik lehetnek köznapiak, látszólag parányiak, de az emberi létezés alapvető helyzetei. Ha valaki mégis magára ismer, vagy valakire ráismer az olvasó, felötlenek benne művek, életművek, az külön öröm.

A versekben mindig megjelennek mikro-történetek, mikro-fikciók. Olyan, mintha félig prózát, félig verset olvasnánk. Rímeiket sem találunk. Mit jelent számodra ez a forma?

Minden mű keletkezésének kiinduló kérdése, megszületik-e az adekvát forma; így az írás esetében is döntő, sikerült-e kiküzdeni olyan formát, amiben aztán otthon van az ember, megadatik a pontosság lehetősége, minden szó a helyére kerül. A köznapi nyelvtől nem távoli, több rétegű versbeszéd áll közel hozzám. Amiben az epika is megfér, hogy a lehető legtömörebben elmondhassak egy történetet, vagy egy történet töredékét, ami folytatódhat az olvasóban. A lényeg, hogy minden a költészet teremtdését szolgálja.

Honnan ered a Folyótól folyóig cím? A versekben nagyon sokszor megjelenik, szinte végigfolyik a kötetben.

Mindennapjaim része, gyerekkoromtól fogva, hogy Győrött folyótól folyóig sétálok, a Mosoni-Dunától a Rábáig, vagy folyótól folyóig biciklizek, a Rábától a Marcalig. Mindegyik út magában hordozza annak esélyét, hogy találkozhatok valakivel, megláthatok egy feketególya párt, csodálhassam az ártérben ezrével világító pitypangot, vagyis minden délután kivételessé, egyedivé válhat. A kötet címe mögött természetesen csak részben van jelen a konkrét élmény, hiszen a folyó az életet, az emlékeket, az emberi sorsokat, az időt is szimbolizálja.

A folyó motívuma mellett sok más vissza-visszatérő elem található a kötetben. Ilyen például a bicikli, a vonat vagy a város. Hogyan kapcsolódnak össze ezek a képek?

Biciklizve a folyó mellett, figyelve a természet történéseit, utazva a vonaton, egy könyvet olvasva, vagy figyelve egy utast, elgondolva életét, olykor nézve a hegyeket, egy álldogáló őzet, egy szarka röptét, a mező színeit, bolyongva egy ismerős vagy idegen városban, újraélve vagy felfedezve rejtett utcáit, megnyílik az út a benső táj felé is, megerősödhet belső szabadságom.

Ezekon a motívumokon kívül még nagyon erősen jelen van a versekben a testiség: az öregség, testi hibák, betegségek ábrázolása de az erotika is. Miért jelenik ez meg ilyen erősen a versekben?

Mindezek kikerülhetetlenül hozzá tartoznak az élethez. Hadd tegyem hozzá még a humort is. Ráadásul hat évtized megélése után már kellő lassúsággal törődhetek minden részlettel, kellő ideig tűnődhetek a töredékek teljességén. Csak annak versbe menekítésére van esélyem, amit költészetként élek meg.

Mit gondolsz hogyan olvassa ezeket a verseket egy gyanútlan olvasó? Hogyan érdemes olvasni ezeket a verseket? Nyilvánvalóan nem mint mini életrajzokat. A fikció nagyon domináns.

Reményeim szerint az olvasó kedvet kap ahhoz, hogy együtt sétáljon, biciklizzen, vonatozzon, villamosozzon a versekben szereplőkkel, észrevétlenül részévé válva egy szellemi körnek, s élvezzi, ha megidéződnek a maga emlékei, vágyai, történetei.